

Lood, Sportvisserij en de Waterschappen

De ca. 1.000.000 Nederlandse sportvisserij verliezen per jaar 524.000 kg lood in ons water, daarvan 470.000 kg op zout water en 54.000 kg op zoet. Daarmee is de sportvisserij veruit de grootste bron van dit giftige zware metaal naar water. (Bron Deltares Emissieregistratie)

Per Waterschap gaat het dus om ruim 2000 kg per jaar wat door een hobby activiteit geloosd wordt. Lood is een prioritair stof, de lozing ervan moet beperkt worden volgens diverse voorzorgsbeginselen (Ww en Wm) en de KRW. De trend van emissiereductie, vaak tegen hoge kosten voor de producenten, is aan de sportvisserij voorbij gegaan. In hengelsportwinkels ligt vrijwel alleen lood. Grote verliezen op zoet water komen voort uit het gebruik van de loodclip, een mechaniekje wat het lood kan laten loskomen van de lijn, zodat het als lozing in het water achter blijft. De loodclip heeft recent het loodverlies in o.a. de karpervisserij vervelvoudigd.

Het vis-lood probleem is al sinds begin van de jaren 80 bekend. Er zijn veel pogingen ondernomen om tot veranderingen te komen, maar die hebben nooit tot veranderingen geleid. Dat komt door onverschilligheid, de macht der gewoonte (alle verandering is moeilijk), commerciële belangen van gevestigde leveranciers en vooral doe-het-zelf gietiers in de informele economie, waaronder veel winkeliers. Ca. 80 % van het gebruikte aantal kilo's lood is zelf gegoten. De Overheid wil geen landelijk verbod, want men wil niet meer regelgeving en ziet op tegen de handhaving ervan, die nu grotendeels bij de sportvisserijsector zelf ligt. Toch is er beweging.

We zijn blij met de oproep van SNL om per 2020 te gaan uitfasen. Dat tekent hun bereidheid tot verandering. Echter, we weten uit onze contacten met enkele vooraanstaande Europese leveranciers, dat de oproep maar door een deel van de producenten gedragen wordt. Bovendien is in Nederland de bulk van het lood zelf gegoten, dus zelfs een volledige uitfasering van het industrieel vervaardigde lood, zal slechts tot een beperkte reductie leiden. Het gaat uiteindelijk om het bereiken van een omslag in gedrag bij de individuele sportvisser. Daarbij is de oproep van SNL belangrijk, maar o.i. te vrijblijvend. De sportvisser moet indringender met het probleem van lood lozingen worden geconfronteerd.

Hier komt de rol van de Waterschappen in beeld. Enerzijds is er de rol emissies van stoffen als lood te beperken, anderzijds geven Waterschappen veel viswater uit naar de sportvisserij. Omdat er op zout water weinig of geen regelgeving of andere sturingsinstrumenten zijn, is een start met reducties op zoet water voor de hand liggend. Tot 2014 is er nauwelijks aandacht vanuit de waterbeheerders voor het vis-lood geweest. Ons project met Natuurmonumenten in De Zwaakse Weel is een precedent, waarbij de waterbeheerder in directe dialoog gaat met de sportvisserij en er daadwerkelijk gestimuleerd wordt loodvrij te gaan vissen. Dit jaar is daaraan een project met Rijkswaterstaat gedurende de Grevelingen en Oosterschelde Week bijgekomen. In 2014 sprak het Benelux Parlement zich over vislood uit, en in juni dit jaar is in Vlaanderen een resolutie over vislood ingediend. In Nederland wordt nu gewerkt aan de opzet van een Green Deal met o.a. I&M, VWS en EZ.

Modified Materials is een ingenieursburo actief op gebied van materiaalkennis en productontwikkeling. Naast werk in opdracht initiëren we eigen projecten, altijd met een groen karakter. Sinds 2009 werken we aan alternatieven voor lood. Op verzoek van de Klankbordgroep vislood, met daarin VROM en V&W, is in 2009 met succes een aanvraag ingediend in de KRW subsidieregeling, o.a. met Sportvisserij Nederland en Waterschap Scheldestromen. Sinds 2011 zijn uit dat project goed bruikbare producten beschikbaar gekomen, die helaas bij gebrek aan belangstelling bij de huidige leveranciers, zelf op kleine schaal in productie moesten worden genomen. Door die kleine schaal en door de structuur van de lood markt, zijn onze op ijzer gebaseerde producten duurder dan lood. We zoeken naar manieren om de techniek op te schalen en zo in kosten te verlagen en we staan open voor iedere vorm van samenwerking.

We vragen u om een uitfasering of demoproject in één kwetsbaar water in uw Waterschap te willen overwegen. We zouden hierover graag met u overleggen, en daarbij ook onze DHZ techniek presenteren.

Egbert en Jos Lobée, Modified Materials BV, GSM 06 23 33 32 71